

ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจ ของสหกรณ์การเกษตรนาหม่อม จำกัด

ดุสิตา รัตนกุล¹ ผศ.ดร.ภีรภัทร ภักดิ์ศรี²

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้ เป็นการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรนาหม่อม จำกัด ซึ่งสหกรณ์ให้บริการแก่สมาชิกสหกรณ์ประกอบด้วย 4 ธุรกิจ คือ ธุรกิจสินเชื่อ ธุรกิจเงินรับฝาก ธุรกิจรวบรวมผลผลิต และธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์คือ (1) เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรนาหม่อม จำกัด จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล (2) เพื่อศึกษาระดับปัจจัยแรงจูงใจและปัจจัยด้านความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรนาหม่อม จำกัด (3) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรนาหม่อม จำกัด และ (4) เพื่อศึกษาความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรนาหม่อม จำกัด เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 370 คน สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวและการวิเคราะห์ถดถอยแบบพหุคูณ

ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรนาหม่อม จำกัด อยู่ในระดับมาก ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรนาหม่อม จำกัด จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า เพศ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และระยะเวลาในการเป็นสมาชิกสหกรณ์ ที่แตกต่างกัน มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรนาหม่อม จำกัด ที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนอายุ สถานภาพ และธุรกิจที่นิยมใช้บริการที่แตกต่างกัน ผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรนาหม่อม จำกัด ไม่แตกต่างกัน ปัจจัยแรงจูงใจ และปัจจัยความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรนาหม่อม จำกัด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ : การมีส่วนร่วม, แรงจูงใจ, การดำเนินธุรกิจ, ความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์

¹นักศึกษา หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

²อาจารย์ที่ปรึกษาคณค่วาอิสระ บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง

Factors affecting member participation in business operations Namom agricultural cooperative limited

Dusita Rattanakun¹ Assistant Professor Dr. Peerapat Pukkheeree²

ABSTRACT

This research is a study of factors affecting member participation in business operations of Namom agricultural cooperative Limited. The cooperative provides services to cooperative members consisting of 4 businesses: credit, deposit, product collection and sourcing products for sale. The objectives of this study were 1) to study the level of participation of members in the business operations of Namom agricultural cooperative limited, classified according to personal factors. 2) to study the level of motivation factors and knowledge factors about cooperatives among members of Na Mom agricultural cooperative limited. 3) to study the factors affecting member participation in business operations of Na Mom agricultural cooperative limited. And 4) Study opinions and suggestions on participation in business operations of Namom agricultural cooperative limited members. Quantitative research that uses questionnaires to collect data. Data were collected from a sample of 370 people. Statistics used for data analysis such as percentages, means, standard deviations, one-way analysis of variance and multiple regression analysis.

The research results found that The participation of members in the business operations of Namom agricultural cooperative limited is at a high level. The results of comparing the participation of members in business operations of Namom agricultural cooperative limited, classified by personal factors, found that gender, age, education level, average monthly income. businesses that use the service and duration of membership of the cooperative different It has different effects on the participation of members in the business operations of Namom agricultural cooperative limited. Statistically significant at the 0.05 level but the age, status and businesses that use the service are not different. Motivation factors and knowledge factors about cooperatives It has an effect on the participation of members in the business operations of Namom agricultural cooperative limited with statistical significance at the 0.05 level.

Keywords : participation, motivation, business operations, cooperative knowledge

¹Student Master of Business Administration, Ramkhamhaeng University

²Advisor, Master of Business Administration, Ramkhamhaeng University

ความเป็นมา และความสำคัญของปัญหา

ประเทศไทยกล่าวได้ว่าเป็นประเทศเกษตรกรรม เพราะกว่าครึ่งหนึ่งของประชากรไทย ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ภาคเกษตรนั้นมีความสำคัญต่อเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทย เป็นอย่างมาก มีบทบาทสำคัญในการพยุงและฟื้นฟูฐานะทางเศรษฐกิจของประเทศไทยให้รอดพ้นจากการล้มเหลว จึงทำให้บทบาทของภาคการเกษตรยังมีส่วนช่วยในการรองรับปัญหาความไม่แน่นอนหรือวิกฤตเศรษฐกิจต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นในระยะยาว แต่ในทางกลับกันเกษตรกรรมส่วนใหญ่ของประเทศไทยยังมีฐานะยากจน อีกทั้งการดำรงชีวิตของเกษตรกรไทยในปัจจุบันยังต้องประสบปัญหาต่าง ๆ เช่น รายได้ต่อหัวภาคเกษตรต่ำทำให้ภาคเกษตร และเกษตรกรไทยเริ่มอ่อนแอลง (สำนักงานสถิติการเกษตร, 2562 : 2) จำเป็นต้องมีการพัฒนาปรับปรุงความรู้อาชีพและรายได้เพื่อเป็นการยกระดับคุณภาพชีวิต จึงได้มีการรวมกลุ่มกันในรูปของสหกรณ์เพื่อสร้างพลังและความเข้มแข็งให้กับกลุ่ม ซึ่งรูปแบบของสหกรณ์นี้เป็นแนวทางหลักในการช่วยแก้ปัญหาทางเศรษฐกิจและสังคม (จักรพันธ์ กิตตินรรัตน์ และจุฑาทิพย์พหลภาคย์, 2557)

สหกรณ์การเกษตรนาหม่อม จำกัด มีสมาชิกกว่า 5,000 คน มีปัญหาซึ่งของสหกรณ์คือ 30 มิถุนายนของทุกปี ดำเนินการในพื้นที่อำเภอนาหม่อม ซึ่งดำเนินธุรกิจสินเชื่อ ธุรกิจรับฝากเงิน ธุรกิจรวบรวมผลผลิต และธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย การบริหารธุรกิจแต่ละด้านทำให้สหกรณ์มีกำไรสุทธิในปีบัญชีสิ้นสุด 30 มิถุนายน 2565 (รายงานกิจการประจำปี 2565 สหกรณ์การเกษตรนาหม่อม จำกัด, 2565) อย่างไรก็ตามแม้การดำเนินธุรกิจของสหกรณ์อาจจะยังประสบปัญหาในด้านความแตกต่างในพฤติกรรมการใช้บริการของสมาชิก เช่น สมาชิกบางส่วนยังให้การสนับสนุนหรือการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจไม่ต่อเนื่อง ใช้บริการสหกรณ์เพียงบางธุรกิจเท่านั้น มีเพียงสมาชิกบางส่วนที่ร่วมเสนอความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะในการดำเนินงานของสหกรณ์

ดังนั้น เมื่อสหกรณ์ทราบถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์นั้น ก็จะสามารถกำหนดนโยบาย การวางแผนการดำเนินงาน หรือกำหนดแนวทางในการส่งเสริมสมาชิกให้มีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจมากขึ้น และเพื่อเป็นแนวทางหรือข้อมูลให้แก่เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์เพื่อใช้ในการวางแผนส่งเสริมให้สมาชิกสหกรณ์อื่น ๆ มีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์มากขึ้น ประกอบกับ ผู้วิจัยในฐานะบุคลากรภาครัฐ มีหน้าที่สำคัญที่จะช่วยส่งเสริมและสร้างความเข้มแข็ง ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นหน้าที่และภารกิจ ของบุคลากรภาครัฐที่ต้องดำเนินงานขับเคลื่อน สร้างความรู้แก่สหกรณ์อย่างรอบด้าน ช่วยทำให้เป็นองค์กรสามารถช่วยแก้ไขปัญหาให้สมาชิกได้อย่างแท้จริง และดำเนินงานได้ถูกต้องตามกฎหมายและระเบียบสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร (กรณิกา บุญมีบุตร ,สหกรณ์เข้มแข็ง กลุ่มเกษตรกรก้าวหน้า ด้วยการกำกับดูแลและคุ้มครอง, 2566) ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรนาหม่อม จำกัด เพื่อใช้เป็นกรณีศึกษาในการแนะนำ ส่งเสริมสหกรณ์ในพื้นที่รับผิดชอบ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรนาหม่อม จำกัด จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
2. เพื่อศึกษาระดับปัจจัยด้านแรงจูงใจและปัจจัยด้านความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรนาหม่อม จำกัด
3. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรนาหม่อม จำกัด
4. เพื่อศึกษาความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรนาหม่อม จำกัด

สมมติฐานการวิจัย

1. ปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน จะมีผลต่อระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรนาหม่อม จำกัด ที่แตกต่างกัน
2. ปัจจัยด้านแรงจูงใจที่มีผลต่อระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรนาหม่อม จำกัด
3. ปัจจัยด้านความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ที่มีผลต่อระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรนาหม่อม จำกัด

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือสมาชิกสหกรณ์การเกษตรนาหม่อม จำกัด จำนวน 5,066 คน ใช้วิธีการคำนวณขนาดตัวอย่างด้วยสูตรการคำนวณของ Taro Yamane (1973) ที่ระดับความเชื่อมั่น 0.95 ซึ่งกำหนดค่าความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างที่ยอมรับได้ที่ 0.05 ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 370 คน
2. ขอบเขตด้านเนื้อหา ศึกษาการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรนาหม่อม จำกัด จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ศึกษาการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรนาหม่อม จำกัด รวมถึงศึกษาระดับปัจจัยด้านความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรนาหม่อม จำกัด

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิด ทฤษฎีและความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์

พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 4 “สหกรณ์” หมายความว่า คณะบุคคลซึ่งร่วมกันดำเนินกิจการเพื่อประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคมของสมาชิกสหกรณ์ผู้มีสัญชาติไทย โดยช่วยตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และได้จดทะเบียนตามพระราชบัญญัตินี้

กลุ่มเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ (2557) ได้กล่าวถึงความหมายอุดมการณ์สหกรณ์ คือความเชื่อร่วมกัน ที่ว่าการช่วยตนเองและการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เป็นแนวคิดที่เชื่อว่าวิธีการสหกรณ์จะช่วยแก้ปัญหาทางเศรษฐกิจและสังคมของมวลสมาชิก จะนำไปสู่การกินดี อยู่ดี

หลักการสหกรณ์ คือกฎเกณฑ์ที่จะนำไปสู่การรอดพ้นจากความทุกข์ยากทางเศรษฐกิจและทัตเทียมสังคม เศรษฐกิจและสังคม ระบบสหกรณ์สามารถแก้ปัญหาทางเศรษฐกิจและสังคมได้ ซึ่งหลักการสหกรณ์สามารถนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ก็ต่อเมื่อสมาชิกสหกรณ์ คณะกรรมการดำเนินการ และฝ่ายจัดการเกิดความเข้าใจหลักการสหกรณ์ และวิธีดำเนินงานสหกรณ์นั้น ๆ อย่างถูกต้อง ไมตรี อินทรีย์ (2563 อ้างจาก มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2548)

วิธีการสหกรณ์ เป็นการนำหลักการสหกรณ์มาประยุกต์ใช้ในการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคม เพื่อประโยชน์ของมวลสมาชิกและชุมชน ซึ่งเป็นการรวมคนที่มีอุดมการณ์มาทำธุรกิจร่วมกันตามหลักการสหกรณ์ เพื่อมุ่งแก้ปัญหาให้แก่สมาชิกสหกรณ์ โดยสมาชิกสหกรณ์นั้น ต้องช่วยตนเองได้ และนำไปสู่การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ทั้งนี้ไม่ละเลยหลักการธุรกิจที่ดี

2.แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารงานสหกรณ์

(สำนักพัฒนาระบบการบริหารจัดการสหกรณ์ 2550 : 1) กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารจัดการสหกรณ์ว่า สหกรณ์เป็นองค์กรธุรกิจรูปแบบหนึ่ง ซึ่งคณะบุคคลร่วมกันดำเนินกิจการเพื่อประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคม โดยยึดหลักการช่วยตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และจะต้องจดทะเบียนตาม พ.ร.บ.สหกรณ์ พ.ศ.2542

3.แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับแรงจูงใจ

ทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์ (Maslow's hierarchy of needs theory) (กล่าวถึงใน ชาคริต เชื้อนสูงค์, 2559) เป็นทฤษฎีการจูงใจที่มีการกล่าวถึงอย่างแพร่หลาย ซึ่งมาสโลว์ เชื่อว่าเมื่อมนุษย์สนองความต้องการในลำดับแรกแล้ว มนุษย์จะมีความต้องการเพิ่มขึ้นในระดับที่สูงขึ้นต่อ ๆ ไปจนถึงขั้นสุดท้าย ซึ่งมองว่ามนุษย์มีความต้องการในลักษณะเป็นลำดับขั้น เริ่มจากขั้นต่ำสุดไปยังขั้นสูงสุด

ทฤษฎี ERG ของแอลเดอร์เฟอร์ (ERG Theory) (กล่าวถึงใน วัชร แย้มชู, 2563 : 11-12) เคลย์ตัน แอลเดอร์เฟอร์ (1972) (ClatonElderfer) แห่งมหาวิทยาลัยเยล ได้ปรับปรุงลำดับความต้องการตามแนวคิดของมาสโลว์ใหม่ เหลือความต้องการเพียง 3 ระดับ คือ (1) ความต้องการดำรงชีวิตอยู่ (2) ความต้องการความสัมพันธ์ (3) ความต้องการเจริญเติบโต

4.แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

ยุทพงษ์ เฮาประมงค์ (2555 : 10) ได้สรุปความหมายของการมีส่วนร่วมว่าการที่กลุ่มบุคคลมีแนวคิดหรือจุดมุ่งหมายที่เหมือนกันเข้ามาดำเนินการนั้น ให้แล้วเสร็จตามจุดมุ่งหมายที่

กำหนดแล้วรับผลประโยชน์ร่วมกัน ไม่ว่าจะเป็นการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล

โคเฮนและอัฟฮอฟฟ์ Cohen & Uphoff (1977 อ้างใน ทวีชัย คำทวี, 2562: 29) ได้อธิบายและวิเคราะห์รูปแบบการมีส่วนร่วมโดยสามารถแบ่งออกเป็น 4 รูปแบบ คือ (1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision Making) ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ได้แก่การตัดสินใจตั้งแต่ระยะเริ่ม การตัดสินใจในช่วงของกิจกรรม และการตัดสินใจในการดำเนินกิจกรรม (2) การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ (Implementation) ซึ่งอาจเป็นไปในรูปของการเข้าร่วมโครงการให้มีการสนับสนุนด้านทรัพยากร การเข้าร่วมบริหาร การร่วมมือและการเข้าร่วมแรงร่วมใจ (3) การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ (Benefits) ทางด้านต่าง ๆ ประกอบไปด้วย ผลประโยชน์ทางด้านวัสดุ ผลประโยชน์ทางสังคม และผลประโยชน์ส่วนบุคคล (4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation) เกี่ยวกับการควบคุมและการตรวจสอบในการดำเนินกิจกรรมทั้งหมดและเป็นการแสดงถึงการปรับตัวในการมีส่วนร่วมต่อไป

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ศิริพร พุทธิโส (2563) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรบางกะปิ จำกัด พบว่าสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบางกะปิ จำกัด ที่มีเพศ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และระยะเวลาการเป็นสมาชิกสหกรณ์ ต่างกันทำให้ระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรบางกะปิ จำกัด โดยรวมต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 และสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบางกะปิ จำกัด ที่มีอายุ และสถานภาพต่างกัน ทำให้ระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรบางกะปิ จำกัด ไม่ต่างกัน

อัครเทพ ศุภเจริญกุล และมาลี สบายยิ่ง (2561) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการดำเนินการของสหกรณ์เครดิตยูเนียนคองหงส์ จำกัด อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดสงขลา พบว่า 1) การมีส่วนร่วมในการพัฒนาการดำเนินการ ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการวางแผน โดยสมาชิกเข้าร่วมการประชุมใหญ่สามัญประจำปี และเข้าร่วมประชุมกลุ่มสมาชิก การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน โดยการเป็นกรรมการดำเนินการ กรรมการบริหารกลุ่มสมาชิก และใช้บริการธุรกิจของสหกรณ์ การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ร่วมกัน โดยการรับสวัสดิการต่าง ๆ ที่สหกรณ์จัดขึ้น รวมทั้งเงินปันผลและเงินเฉลี่ยคืนดอกเบี้ยเงินกู้ตามสัดส่วนจากผลกำไรของสหกรณ์ และการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบโดยการเป็นผู้ตรวจสอบกิจการสหกรณ์ 2) แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการดำเนินการพบว่า เดิมสมาชิกมีส่วนร่วมในการเข้าร่วมประชุมน้อย คิดเป็นร้อยละ 41 สหกรณ์ได้พัฒนาการมีส่วนร่วมโดยการจัดศึกษาอบรมความรู้ด้านสหกรณ์ เพื่อส่งเสริมให้สมาชิกได้มีความรู้ความเข้าใจด้านสหกรณ์ การจัดกิจกรรมประชุมกลุ่มสมาชิก และการจัดกิจกรรมสัมมนาศึกษาดูงาน

ส่งผลให้สมาชิกเห็นความสำคัญของสหกรณ์ และเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการของสหกรณ์เพิ่มขึ้น

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้กำหนดผู้ให้ข้อมูลคือ สมาชิกสหกรณ์การเกษตรนาหม่อม จำกัด อำเภอนาหม่อม จังหวัดสงขลา จำนวนทั้งหมด 5,066 คน (ข้อมูล ณ วันที่ 30 มิถุนายน 2566) ซึ่งสมาชิกสหกรณ์สังกัดกลุ่มต่าง ๆ จำนวน 45 กลุ่ม กำหนดขนาดของตัวอย่างตามสูตรคำนวณของ Taro Yamane (1973) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และสุ่มตัวอย่างแบบกำหนดโควตา (Quota sampling) โดยการกำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่างในแต่ละกลุ่มสมาชิกสหกรณ์ที่ได้โดยแบ่งสัดส่วนตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่มสมาชิกสหกรณ์เท่าๆกัน เมื่อได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างในแต่ละกลุ่มสมาชิกสหกรณ์แล้ว จึงสุ่มแบบตามสะดวก (Convenience sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้สำหรับการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรนาหม่อม จำกัด คือแบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 5 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคล มีคำตอบแบบเลือกตอบ (Check List) ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ธุรกิจที่นิยมใช้บริการ และระยะเวลาในการเป็นสมาชิกสหกรณ์ มีข้อคำถามทั้งหมด 8 ข้อ

ส่วนที่ 2 ปัจจัยด้านแรงจูงใจ เป็นคำถามมาตรวัดและให้คะแนนแบบ (Rating scale) ประกอบด้วย ความมั่นคงของสหกรณ์ ความรู้สึกเป็นเจ้าของสหกรณ์ เป็นแหล่งเงินทุน (กู้ยืม) ความสะดวกในการทำธุรกิจกับสหกรณ์ ผลตอบแทนที่ได้รับ (เงินปันผล) สวัสดิการที่ได้รับ และการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารของสหกรณ์ มีข้อคำถามทั้งหมด 40 ข้อ

ส่วนที่ 3 ปัจจัยด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสหกรณ์ เป็นคำถามมาตรวัดและให้คะแนนแบบ (Rating scale) ประกอบด้วย ระเบียบและข้อบังคับของสหกรณ์ หลักของสหกรณ์ และสิทธิหน้าที่ของตนต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ ซึ่งมีข้อคำถามทั้งหมด 15 ข้อ เป็นคำถามเชิงบวกจำนวน 16 ข้อ คำถามเชิงลบ จำนวน 4 ข้อ

ส่วนที่ 4 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานต่างๆ ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรนาหม่อม จำกัด เป็นคำถามมาตรวัดและให้คะแนนแบบ (Rating scale) ซึ่งมีข้อคำถามทั้งหมด 20 ข้อ ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ ระดับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของสมาชิกสหกรณ์ ระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกสหกรณ์ ระดับการมีส่วนร่วมในการควบคุมตรวจสอบกิจการของสมาชิกสหกรณ์ และระดับการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ของสมาชิกสหกรณ์

ส่วนที่ 5 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของสมาชิก ในการดำเนินธุรกิจกับสหกรณ์สหกรณ์การเกษตรนาหม่อม จำกัด ลักษณะของแบบสอบถามเป็น คำถามปลายเปิด (Open - Ended Questionnaire)

3. การตรวจสอบเครื่องมือ ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นสำหรับการวิจัยไปทำการ ทดสอบคุณภาพเครื่องมือ 2 ส่วน ดังนี้

1) การทดสอบความเที่ยงตรง (Validity) การตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ผู้วิจัยได้นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษา และผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือจำนวน 5 ท่าน เพื่อพิจารณาแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย จากการทดสอบข้อคำถาม พบว่าข้อคำถามทุกข้อมี ค่าดัชนีความสอดคล้อง 1.06 สามารถนำไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างได้

2) การทดสอบค่าความเชื่อมั่น (Reliability) หลังจากแบบสอบถามผ่านการทดสอบ ความเที่ยงตรงแล้ว ผู้วิจัยจึงนำไปทดสอบกับสมาชิกสหกรณ์การเกษตรรัตภูมิ จำกัด อำเภอรัตภูมิ จังหวัดสงขลา จำนวน 30 คน ซึ่งสหกรณ์การเกษตรรัตภูมิ จำกัด มีลักษณะธุรกิจคล้ายกับสหกรณ์ การเกษตรนาหม่อม จำกัด จากนั้นนำมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นกับข้อคำถามที่เป็นแบบทดสอบ วัดระดับการมีส่วนร่วมในด้านต่าง ๆ โดยนำมาหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ตามวิธี ของครอนบาค Cronbach's Alpha Coefficient (Cronbach, 1984 : 161) ซึ่งผลการวิเคราะห์ความ เชื่อมั่นข้อคำถามเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ จำนวน 75 ข้อ พบว่ามีค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นรวม เท่ากับ 0.931 สามารถนำแบบสอบถามไปใช้เก็บ ข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างได้

4. การวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติในการเสนอผลงานวิจัย ดังนี้

1) สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้ ค่าร้อยละ (Percentage) และหาค่าความถี่ (Frequency) กับตัวแปรที่มีระดับการวัดเชิงกลุ่ม ได้แก่ ปัจจัยส่วน บุคคลที่ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ธุรกิจที่นิยมใช้ บริการ และระยะเวลาในการเป็นสมาชิกสหกรณ์ และค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) กับตัวแปรที่มีระดับการวัดเชิงปริมาณ ได้แก่ ปัจจัยแรงจูงใจและปัจจัยด้าน ความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ การเกษตรนาหม่อม จำกัด

2) สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistic) ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้ ระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรนาหม่อม จำกัด จำแนกตามเพศ จะใช้ การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติการทดสอบ t-test ระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจ ของสหกรณ์การเกษตรนาหม่อม จำกัด จำแนกตามอายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อ เดือน และระยะเวลาการเป็นสมาชิกสหกรณ์ จะใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติความแปรปรวนทาง

เดียว (one-way ANOVA) หากพบความแตกต่างจะนำไปสู่การเปรียบเทียบเป็นรายคู่ โดยใช้วิธี LSD และปัจจัยการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรนาหม่อม จำกัด ประกอบด้วย ปัจจัยด้านแรงจูงใจ และปัจจัยด้านความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ จะใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล ใช้สถิติเชิงพรรณนา คือ ค่าความถี่ และค่าร้อยละ ดังนี้ การวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มากกว่าเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 58.90 และเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 41.10 อายุ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุ 51-60 ปี คิดเป็นร้อยละ 33.00 ส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส คิดเป็นร้อยละ 66.80 มีการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 64.60 มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,001-30,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 64.30 กลุ่มตัวอย่างมักจะใช้บริการ ธุรกิจสินเชื่อ คิดเป็นร้อยละ 50.00 และพบว่ากลุ่มตัวอย่างจะเป็นสมาชิกสหกรณ์ ตั้งแต่ 1-5 ปี คิดเป็นร้อยละ 37.30

2. ข้อมูลปัจจัยแรงจูงใจที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรนาหม่อม จำกัด ผลการวิเคราะห์ปัจจัยแรงจูงใจที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรนาหม่อม จำกัด พบว่า กลุ่มตัวอย่าง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยแรงจูงใจในการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.14$) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.14 และเมื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบว่า แรงจูงใจในการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจลำดับแรกคือ ด้านเป็นแหล่งเงินทุน (กู้ยืม) อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.23 ($\bar{X} = 4.23$) รองลงมา ได้แก่ ด้านความมั่นคงของสหกรณ์ อยู่ในระดับมากที่สุดเช่นกันแต่มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.22 ($\bar{X} = 4.22$) ด้านการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารของสหกรณ์ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.19 ($\bar{X} = 4.19$) ด้านผลตอบแทนที่ได้รับ (เงินปันผล/เงินเฉลี่ยคืน) อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.18 ($\bar{X} = 4.18$) ด้านการให้บริการของเจ้าหน้าที่สหกรณ์ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.17 ($\bar{X} = 4.17$) ด้านความรู้สึกเป็นเจ้าของสหกรณ์ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.09 ($\bar{X} = 4.09$) ด้านความสะดวกในการทำธุรกิจของสหกรณ์ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.09 ($\bar{X} = 4.09$) และด้านสวัสดิการที่ได้รับ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.92 ($\bar{X} = 3.92$) ตามลำดับ

3. ข้อมูลปัจจัยแรงจูงใจที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรนาหม่อม จำกัด ผลการวิเคราะห์ปัจจัยด้านความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ที่ผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรนาหม่อม จำกัด พบว่า กลุ่มตัวอย่าง มีระดับความรู้เกี่ยวกับความเข้าใจกับสหกรณ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ

3.93 ($\bar{X}$ = 3.93) และเมื่อพิจารณาแต่ละข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดลำดับแรกคือ หลักการสหกรณ์ มีความรู้ความเข้าใจในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.05 ($\bar{X}$ = 4.05) รองลงมา ได้แก่ ระเบียบและข้อบังคับของสหกรณ์ มีความรู้ความเข้าใจในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.00 ($\bar{X}$ = 4.00) และสิทธิ หน้าที่ของตนต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ มีความรู้ความเข้าใจในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.74 ($\bar{X}$ = 3.74) ตามลำดับ

4. ข้อมูลปัจจัยแรงจูงใจที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรนาหม่อม จำกัด ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรนาหม่อม จำกัด พบว่า กลุ่มตัวอย่าง มีระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.78 ($\bar{X}$ = 3.78) และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดลำดับแรกคือ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.01 ($\bar{X}$ = 4.01) รองลงมา ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.92 ($\bar{X}$ = 3.92) การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.71 ($\bar{X}$ = 3.71) และการมีส่วนร่วมในการควบคุมตรวจสอบกิจการของสหกรณ์ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.50 ($\bar{X}$ = 3.50) ตามลำดับ

5. การทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน จะมีผลต่อระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรนาหม่อม จำกัด ที่แตกต่างกัน

ตาราง 1

สรุปผลการทดสอบสมมติฐานปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรนาหม่อม จำกัด

ปัจจัยส่วนบุคคล	การมีส่วนร่วมของสมาชิก		
	t-test/F-test	Sig	แปลความ
เพศ	4.384	0.037	แตกต่าง
อายุ	0.980	0.430	ไม่แตกต่าง
สถานภาพ	0.579	0.561	ไม่แตกต่าง
ระดับการศึกษา	8.330	0.000	แตกต่าง
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	3.785	0.011	แตกต่าง
ธุรกิจที่นิยมใช้บริการ	1.041	0.375	ไม่แตกต่าง
ระยะเวลาการเป็นสมาชิกสหกรณ์	9.348	0.000	แตกต่าง

* หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 1 ผลการทดสอบสมมติฐาน กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ระยะเวลาการเป็นสมาชิกสหกรณ์ต่างกัน การมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจแตกต่างกัน

อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนอายุ สถานภาพ และธุรกิจที่นิยมใช้บริการที่แตกต่างกัน การมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 2 ปัจจัยด้านแรงจูงใจที่มีผลต่อระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรนาหม่อม จำกัด

ตาราง 2

ผลการวิเคราะห์สมการถดถอยของปัจจัยด้านแรงจูงใจที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรนาหม่อม จำกัด

Model	Coefficients			t	Sig
	Unstandardized	Standardized			
	Coefficients	Coefficients			
	B	Std. Error	Beta (β)		
ค่าคงที่	2.272	0.215		10.546	0.000 *
ความมั่นคงของสหกรณ์(M1)	0.216	0.035	0.335	6.119	0.000 *
ความรู้สึกเป็นเจ้าของสหกรณ์(M2)	0.124	0.032	0.233	-3.845	0.008 *
การให้บริการของเจ้าหน้าที่สหกรณ์ (M3)	-0.014	0.039	-0.019	0.334	0.012 *
เป็นแหล่งเงินทุน(กู้ยืม) (M4)	0.204	0.053	0.228	3.818	0.023 *
ความสะดวกในการทำธุรกิจกับสหกรณ์ (M5)	0.060	0.062	0.057	-0.959	0.000 *
ผลตอบแทนที่ได้รับ (เงินปันผล/เงินเฉลี่ยคืน) (M6)	0.203	0.031	0.317	6.634	0.001 *
สวัสดิการที่ได้รับ(M7)	0.230	0.031	0.018	4.644	0.000 *
การประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารของสหกรณ์(M8)	-0.114	0.039	-0.035	3.114	0.033 *
R = 576 R ² = 0.465 (46.50%) R ² adj = 0.468 S.E. _{est} = 219 F = 4.008 Sig of F = 0.000*					

* หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 2 พบว่า ปัจจัยด้านแรงจูงใจที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรนาหม่อม จำกัด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยตัวแปร ด้านความมั่นคงของสหกรณ์ (M₁) ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรนาหม่อม จำกัด มากที่สุด (Beta = 0.335) รองลงมาได้แก่ ผลตอบแทนที่ได้รับ (เงินปันผล/เงินเฉลี่ยคืน) (M₆) (Beta = 0.317) ความรู้สึกเป็นเจ้าของสหกรณ์ (M₂) (Beta = 0.233) เป็นแหล่งเงินทุน (กู้ยืม) (M₄) (Beta = 0.228) ความสะดวกในการทำธุรกิจกับสหกรณ์ (M₅) (Beta = 0.057) สวัสดิการที่ได้รับ (M₇) (Beta = 0.018) การให้บริการของเจ้าหน้าที่สหกรณ์ (M₃) (Beta =

-0.019) และการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารของสหกรณ์ (M_8) ($Beta = -0.035$) ตามลำดับ โดยแปรร่วมกันอธิบายความผันแปรของการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตร นาหม่อม จำกัด ได้ร้อยละ 46.50 มีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการทำนายเท่ากับ 0.215 สามารถเขียนสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐานได้ คือ $PART = 2.272 + (0.335) M_1 + (0.233) M_2 + (-0.019) M_3 + (0.228) M_4 + (0.057) M_5 + (0.317) M_6 + (0.018) M_7 + (-0.035) M_8$

สมมติฐานที่ 3 ปัจจัยด้านความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ที่มีผลต่อระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรนาหม่อม จำกัด

ตาราง 3

ผลการวิเคราะห์สมการถดถอยของปัจจัยด้านความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตร นาหม่อม จำกัด

Model	Coefficients			t	Sig
	Unstandardized		Standardized		
	Coefficients		Coefficients		
	B	Std. Error	Beta (β)		
ค่าคงที่	2.368	0.211		10.321	0.000 *
ความรู้เกี่ยวกับระเบียบและข้อบังคับ ของสหกรณ์(K1)	0.199	0.037	0.038	6.154	0.000 *
ความรู้เกี่ยวกับหลักการสหกรณ์(K2)	0.310	0.056	0.312	13.207	0.000 *
ความรู้เกี่ยวกับสิทธิ หน้าที่ของตนต่อ การดำเนินงานของสหกรณ์(K3)	0.258	0.063	0.117	8.766	0.000 *
R = 632 R ² = 0.521 (52.10%) R ² adj = 0.525 S.E. _{est} = 302 F = 4.743 Sig of F = 0.000*					

* หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 3 พบว่า ปัจจัยความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรนาหม่อม จำกัด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยตัวแปร ด้านความรู้เกี่ยวกับหลักการสหกรณ์ (K_2) ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรนาหม่อม จำกัด มากที่สุด ($Beta = 0.032$) รองลงมาได้แก่ ด้านความรู้เกี่ยวกับสิทธิ หน้าที่ของตนต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ (K_3) ($Beta = 0.117$) ด้านความรู้เกี่ยวกับระเบียบและข้อบังคับของสหกรณ์ (K_1) ($Beta = 0.038$) ตามลำดับ ตัวแปรร่วมกันอธิบายความผันแปรของการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรนาหม่อม จำกัด ได้ร้อยละ 52.10 มีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการทำนายเท่ากับ 0.211 สามารถเขียนสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน ได้ดังนี้ $PART = 2.368 + (0.038) K_1 + (0.312) K_2 + (0.117) K_3$

อภิปรายผลการวิจัย

สมมติฐานที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน จะมีผลต่อระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรนาหม่อม จำกัด ที่แตกต่างกัน จากการศึกษ พบว่า สมาชิกสหกรณ์การเกษตรนาหม่อม จำกัด ที่มีปัจจัยส่วนบุคคล จำแนกตามอายุ สถานภาพ และธุรกิจที่สมาชิกนิยมใช้บริการที่แตกต่างกัน มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจากอายุ สถานภาพ และธุรกิจที่นิยมใช้บริการเป็นปัจจัยภายนอกที่ไม่ได้ส่งผลโดยตรงต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์โดยตรง ทำให้การมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจกับสหกรณ์ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ โสริยา สุภาพล และคณะ (2565) ศึกษาศึกษาปัจจัยด้านสหกรณ์ที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรแห่งหนึ่งในจังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า 1) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 194 คน มีอายุ 51 ปีขึ้นไป มีรายได้ต่อเดือน 10,000-20,000 บาท และมีระยะเวลาการเป็นสมาชิกสหกรณ์ 6-10 ปี ซึ่งปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ รายได้ต่อเดือน และระยะเวลาการเป็นสมาชิกสหกรณ์ ที่แตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรแห่งหนึ่งในจังหวัดสุพรรณบุรี โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน และจากการศึกษา พบว่า สมาชิกสหกรณ์การเกษตรนาหม่อม จำกัด ที่มีปัจจัยส่วนบุคคลจำแนกตาม เพศ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และ ระยะเวลาในการเป็นสมาชิกสหกรณ์ ที่แตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจกับสหกรณ์การเกษตรนาหม่อม จำกัด ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของศิริพร พุทธโส (2563) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรบางกะปิ จำกัด พบว่าสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบางกะปิ จำกัด ที่มีเพศ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และระยะเวลาการเป็นสมาชิกสหกรณ์ ต่างกันทำให้ระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรบางกะปิ จำกัด โดยรวมต่างกัน

สมมติฐานที่ 2 ปัจจัยด้านแรงจูงใจที่มีผลต่อระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรนาหม่อม จำกัด จากการศึกษ พบว่า ปัจจัยด้านแรงจูงใจที่มีผลต่อระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรนาหม่อม จำกัด ภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.14 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังนั้นแสดงให้เห็นว่าแรงจูงใจเป็นสิ่งสำคัญในการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรนาหม่อม จำกัด ไม่ว่าจะเป็นแหล่งเงินทุน (กู้ยืม) ซึ่งสหกรณ์มีธุรกิจกู้ยืมเงินทั้งในระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาว ความมั่นคงของสหกรณ์ การดำเนินงานของสหกรณ์ที่เป็นผลดีมีกำไร สามารถจัดสรรกำไรสุทธิให้แก่สมาชิกได้ตามสัดส่วนของการถือหุ้น การประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารที่มีหลากหลายช่องทางเพื่อสื่อสารถึงสมาชิกได้อย่างสะดวกรวดเร็ว การให้บริการของเจ้าหน้าที่ที่มีความกระตือรือร้น เอาใจใส่ในการให้บริการ และการที่สหกรณ์จัดสวัสดิการประเภทต่าง ๆ ให้แก่สมาชิก

เช่น สวัสดิการสมาชิกตลอดบุตร ซึ่งเหล่านี้ล้วนเป็นสิ่งที่ผลักดันให้สมาชิกเกิดการกระตุ้นในการที่จะกระทำการต่าง ๆ เพื่อเป้าหมายของตนเอง ดังที่โลเวลล์ (อ้างถึงใน Sukhum Rattanasereekiat) ได้กล่าวว่า แรงจูงใจว่า เป็นกระบวนการที่ชักนำโน้มน้าวให้บุคคลเกิดความมานะพยายาม เพื่อที่จะสนองตอบความต้องการบางประการให้บรรลุผลสำเร็จ ทั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ ทวีชัย คำทวี และคณะ (2561) ศึกษาการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานสหกรณ์การเกษตรประตุป่า จำกัด อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน ผลการศึกษาพบว่า สำหรับปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรประตุป่า จำกัดมี 6 ตัวแปร ได้แก่ จำนวนเงินกู้จากสหกรณ์ จำนวนการถือหุ้นกับสหกรณ์ การได้รับข้อมูลข่าวสารด้านการเกษตรและสหกรณ์จากสื่อต่าง ๆ การติดต่อกับเจ้าหน้าที่สหกรณ์ การติดต่อกับเพื่อนบ้าน และประสบการณ์การฝึกอบรมหรือดูงานด้านการเกษตร

สมมติฐานที่ 3 ปัจจัยด้านความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ที่มีผลต่อระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรนาหม่อม จำกัด จากการศึกษ พบว่า ปัจจัยด้านความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ที่มีผลต่อระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรนาหม่อม จำกัด ภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.93 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังนั้นแสดงให้เห็นว่า ความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ก็เป็นสิ่งสำคัญเช่นกันในการกระตุ้นหรือตัดสินใจในการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรนาหม่อม จำกัด ไม่ว่าจะเป็นความรู้ด้านระเบียบและข้อบังคับของสหกรณ์ที่แสดงถึงข้อที่ต้องปฏิบัติ หรือหลักเกณฑ์การดำเนินงานในเรื่องต่าง ๆ เช่น การถูกให้ออกจากการเป็นสมาชิกสหกรณ์ มีสิทธิยื่นอุทธรณ์ต่อที่ประชุมใหญ่ ด้านหลักของสหกรณ์ในเรื่องของการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เช่น การรวบรวมผลผลิตน้ำยางพาราสดของสมาชิกสหกรณ์ นอกจากจะมีรายได้จากการขายผลผลิตแล้ว สมาชิกยังได้รับผลประโยชน์ในรูปแบบของเงินเฉลี่ยคืน และด้านสิทธิ หน้าที่ของตนเองต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ หากสมาชิกรู้ถึงสิทธิที่ตนพึงจะได้รับเช่น สมาชิกสหกรณ์มีสิทธิเสนอหรือได้รับเลือกตั้งเป็นกรรมการดำเนินการหรือผู้ตรวจสอบกิจการ ซึ่งสอดคล้องกับ วิฑูรย์ วิทโยภาส (2564 อ้างจาก ราชบัณฑิตยสถาน, 2550) ได้กล่าวว่า การจัดการรวมกันในการผลิต การจำหน่ายสินค้า หรือบริการตามความต้องการหรือผลประโยชน์อย่างเดียวกันของบรรดาสมาชิก สมาชิกแต่ละคนมีสิทธิ ออกเสียงได้หนึ่งเสียงในการบริหารสหกรณ์ โดยไม่ขึ้นกับจำนวนหุ้นที่ถืออยู่ และสอดคล้องกับ ไมตรี อินเดรียะ (2563 อ้างจาก มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2548) กล่าวว่า สมาชิกสหกรณ์และผู้บริหารงานสหกรณ์มีความรู้ความเข้าใจในหลักและวิธีดำเนินงาน สหกรณ์นั้นๆ อย่างถูกต้อง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1) เพื่อให้การให้บริการสหกรณ์การเกษตรนาหม่อม จำกัด มีมาตรฐาน ควรปรับปรุงให้พนักงานยิ้มแย้มแจ่มใส ตัดป้ายราคาของสินค้าที่จำหน่าย เพิ่มมาตรการสำหรับการติดตามทาง

เงินกู้ของสมาชิกที่มีระบบ เพิ่มสวัสดิการสมาชิกอุปสมบทครั้งแรก เพื่อให้สมาชิกรู้สึกว่าการสหกรณ์คือองค์กรที่ช่วยเหลือซึ่งกันและกันตามหลักของสหกรณ์

2) สหกรณ์ควรจัดอบรมเพื่อเพิ่มความรู้ในด้านต่าง ๆ ให้แก่ คณะกรรมการดำเนินการฝ่ายจัดการ สมาชิก รวมถึงผู้ตรวจสอบกิจการเพื่อให้มีความรู้ในด้านต่าง ๆ มากขึ้น เช่น การอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับสิทธิ หน้าที่ของสมาชิกสหกรณ์ หรือการอบรมความรู้ด้านเกษตรเป็นการสร้างรายได้ให้แก่สมาชิก และทำให้สมาชิกมีส่วนร่วมในกิจกรรมการดำเนินงานของสหกรณ์เพิ่มมากขึ้น

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป

1) การศึกษาในครั้งนี้ เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามเพียงด้านเดียว ยังเป็นข้อจำกัดสำหรับการวิเคราะห์ผลที่ได้รับ ในโอกาสต่อไปต้องใช้วิธีเก็บรวบรวมข้อมูลลักษณะการสัมภาษณ์ควบคู่กับแบบสอบถาม เพื่อให้การแปลความหมายและการวิเคราะห์ข้อมูลครอบคลุมที่สุด

2) การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ มุ่งศึกษา แรงจูงใจ ความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ และการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ซึ่งเป็นปัจจัยที่มีความเกี่ยวข้องโดยตรง ดังนั้น การศึกษาในครั้งต่อไป ควรมีการศึกษาเพิ่มเติม ลักษณะสภาพเศรษฐกิจ ลักษณะสภาพสังคม เป็นปัจจัยภายนอก ซึ่งเป็นปัจจัยที่อาจจะส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ในทางตรงหรือทางอ้อม

เอกสารอ้างอิง

- กรณิกา บุญมีบุตร. (2566). สหกรณ์เข้มแข็ง กลุ่มเกษตรกรกร้าวหน้า ด้วยการกำกับ ดูแล และ คัดกรอง. สืบค้นเมื่อ 10 กันยายน 2566 เข้าถึงได้จาก <https://www.clt.or.th/news.php?nid=1934>
- กลุ่มเผยแพร่และประชาสัมพันธ์. (2557). อุดมการณ์ หลักการ และวิธีการสหกรณ์. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์กรมส่งเสริมสหกรณ์.
- จักรพันธ์ กิตตินรรัตน์ และ จุฑาทิพย์ พหลภาคย์. (2557). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรในเขตพื้นที่ภาคกลาง. วารสารเศรษฐศาสตร์และกลยุทธ์การจัดการ, 1 (1) ,1-12
- ชาคริต เชื้อนสูงค์. (2559). ทฤษฎีแรงจูงใจ (*Motivation Theories*). สืบค้นเมื่อ 16 กันยายน 2566 เข้าถึงได้ จาก <https://www.gotoknow.org/posts/617749>
- ทวีชัย คำทวี. (2562). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา. กรุงเทพมหานคร :สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ทวีชัย คำทวี และคณะ. (2561). การมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานสหกรณ์การเกษตร ประจวบฯ จำกัด อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน. การค้นคว้าอิสระ. บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต.

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542. (2542). เล่ม 136ตอนที่ 34. ราชกิจจานุเบกษา. 20 มีนาคม 2562

ไมตรี อินทรีย์ยะ. (2563). การพัฒนากระบวนการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสหกรณ์กองทุนสวนยางจังหวัด สุราษฎร์ธานี. วิทยานิพนธ์ ปรัชญาดุสิตบัณฑิต สาขาการพัฒนากองทุน. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.

ยุทธพงษ์ เฮาประมงค์. (2555). การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาชุมชนในเขตเทศบาลตำบล บางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี. วารสารวิชาการสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 8 จังหวัดอุดรธานี , 2(1) 8-19

วัชร แยมชู. (2563). ปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของพนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและ สหกรณ์การเกษตร สำนักงานใหญ่. การศึกษาอิสระ หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิตคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกริก

วิฑูรย์ วิทโยภาส. (2564). สหกรณ์ต่อวิถีประชาธิปไตย. วารสารวิชาการไทยวิจัยและการจัดการ, 2(1), 122- 131

ศิริพร พุทธโส. (2563). ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรบาง กะปิ จำกัด. การค้นคว้าอิสระ. บริหารธุรกิจมหาบัณฑิตสาขาการจัดการการตลาด บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยสยาม

โสธยา สุภาพล และคณะ. (2565). ปัจจัยด้านสหกรณ์ที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิก สหกรณ์การเกษตรแห่งหนึ่งในจังหวัดสุพรรณบุรี. การศึกษาอิสระ. บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.

สำนักงานสถิติการเกษตร. (2562). สถิติการเกษตรของประเทศไทย ปี. 2562. กรุงเทพฯ: กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

สำนักพัฒนาระบบการบริหารจัดการสหกรณ์. (2550). แนวทางการประเมินและจัดระดับมาตรฐานสหกรณ์. สืบค้นเมื่อ 19 กันยายน 2566 เข้าถึงได้จาก

<https://www.cpd.go.th/images2/2022/document/cpdmanualwork2022/3.manualdfcs.p>

สหกรณ์การเกษตรนาหม่อม. (2565). รายงานกิจการประจำปี 2565. มปท.

อัครเทพ ศุภเจริญกุล และ เกษตรชัย และหีม. (2561). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารงานสหกรณ์ของสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนี่ยนคองหงส์ จำกัด อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 37(1), 1-9.

Lovell, B. (1980). Creation. *Theology*, 83(695), 359-364.

Yamane, T. (1973). *Statistics: An Introductory Analysis*. 3rd Edition, Harper and Row, New York.